

Skýrsla stjórnar Samtaka Sprotafyrirtækja

Lögð fram á aðalfundi 26. nóvember 2014

Ágætu félagsmenn.

Nú er að ljúka tíunda starfsári Samtaka sprotafyrirtækja sem voru stofnuð 2. júní 2004 og fagna því tíu ára afmæli í ár. Markmiðið með stofnun SSP var að vinna að hagsmuna- og stefnumálum sprotafyrirtækja og taka virkan þátt í að móta stefnu markvissrar þróunar hátækniiðnaðar á Íslandi.

Miðað er við þá skilgreiningu að sprotafyrirtæki eru fyrirtæki sem spröttin eru upp úr rannsókn- eða þróunarverkefnum einstaklinga, þróunarhópa, háskóla, rannsóknarstofnana eða annarra fyrirtækja og byggjast á sérhæfðri þekkingu, tækni eða öðru nýnæmi á því sviði sem viðkomandi fyrirtæki starfar á.

Miðað er við að fyrirtækin séu hlutafélög (hf.), einkahlutafélög (ehf.) eða samvinnufélög (sf.) og að:

- Þróunarkostnaður fyrirtækjanna sé að jafnaði a.m.k. 10% af veltu þegar horft er til yfirstandandi starfsárs og þriggja síðustu ára.
- Þá er gert ráð fyrir að fyrirtæki hætti að teljast sprotafyrirtæki þegar þau hafa náð veltu sem nemur einum milljarði eða verið skráð í aðallista kauphallar.

Í stjórn Samtaka sprotafyrirtækja (SSP) voru kjörin á síðasta aðalfundi:

- Sigmar Guðbjörnsson, Stjörnu-Oddi ehf. (formaður)

Til tveggja ára:

- Erlendur Steinn Guðnason, Stiki ehf
- Gísli Kr. Green Cloud ehf.

Til eins árs:

- Guðmundur Páll Líndal, Brum Funding ehf.
- Þorkell Jónsson, Samey ehf. (kosinn á aðalfundi 2012)

Varastjórn til eins árs:

- Stefán Þór Helgason, Klak-Innovit
- Perla Björk Egilsdóttir, Saga Medica ehf.

Óvenju miklar breytingar voru í stjórninni á síðasta fundi vegna brottflutnings og starfsskipta, en Raket Sölvadóttir, Skema ehf., Jónas Anton Björgvinsson, Gogogic ehf., Edvard Bjarnason, Meniga ehf, og Andri Ottesen CRI ehf. gengu úr stjórn SSP á síðasta aðalfundi og var þeim þökkuð vel unnin störf í stjórn SSP.

Fyrirtæki innan SSP eru góður þverskurður tæknifyrirtækja úr ólíkum starfsgreinum, s.s. upplýsingatækni, leikjaiðnaði, líftækni, orku- og umhverfistækni, heilbrigðisiðnaði/tækni, véltækni og byggingartækni. Í SSP eru um nú vel á sjöunda tug fyrirtækja sem falla undir áður nefnda skilgreiningu.

Fjöldi félagsmanna hefur staðið í stað frá síðasta aðalfundi og nýliðun fyrirtækja á sviðinu virðist hægari núna en á árunum eftir hrun og vöxturinn minni samkvæmt upplýsingum í tengslum við Vaxtarsprotann. Þá hefur eignarhald fyrirtækjanna verið að færast í hendur erlendra aðila og í einhverjum tilfellum með flutningi höfuðstöðva þeirra úr landi.

Áherslur í starfi stjórnar starfsárið 2014.

Starfsárið 2014 hefur áfram verið lögð áhersla á að fylgja eftir forgangsverkefnum úr stefnumótun tækni- og hugverkagreina sem fram fór í maí 2011 og rædd voru og útfærð nánar á Tækni- og hugverkþingi í október sama ár og í febrúar 2013.

Mótuð framtíðarsýn til ársins 2016 og skilgreindar forsendur og áhersluverkefni til að koma henni í framkvæmd. Helstu fyrirsagnir í framtíðarsýninni eru eftirfarandi:

Meginmarkmið

1. Hugverkaiðnaður - grunnstoð í íslensku atvinnulífi
2. Aðlaðandi Ísland - miðstöð „tækni- og hugverkaiðnaðar“
3. Jákvæður viðskiptajöfnuður á grunni aukins útflutnings og sjálfbærni

Helstu forsendur fyrir því að framangreindur árangur geti náðst voru skilgreindar:

Forsendur árangurs

1. Nægt framboð á hæfu starfsfólki – „gott fólk gulli betra“
2. Fyrirmyndar starfsumhverfi og sáttkerfi.
3. Markvisst markaðsstarf - Inspired by Icelandic Innovation
4. Fjármögnunarumhverfi í fremstu röð.

Helstu forgangsverkefni til að vinna að árangri og bættum forsendum voru skilgreind, en þessi verkefni hafa mynda megin áherslur í starfi Hátækni- og sprotavettvangs á tímabilinu 2012 -2014.

Forgangsverkefni

1. Samstarfsvettvangur tækni- og hugverkagreina, samstarf við stjórnvöld og þingflokka – eitt atvinnuvegaráðuneyti
2. Bætt hagtolugerð tækni- og hugverkagreina
3. Tækniþróunarsjóður eflur í 4 milljarða – styrkir til markaðsstarfs erlendis – efling Brúarstyrkja og endurgreiðslna kostnaðar vegna R&P verkefna
4. Menntastefna til stuðnings atvinnustefnu – markvissara iðn- og tækninám
5. „Inspired by Icelandic Innovation“ – markaðsstarf erlendis og vitundarvakning um áhrif í myndar fyrir útflutning
6. Laða hæfileikaríkt fólk til starfa á Íslandi – t.d. hvað t.d. í skattkerfinu
7. Skattalegir hvatar til hlutabréfakaupa nýsköpunarfyrirtækjum eða sjóðum – Skipulögð miðlun/markaður hlutabréfa minni fyrirtækja
8. Klásasamstarf um „betri þjónustu fyrir minna fé“.
9. Hluti fjárlagaliða heilbrigðis- og velferðarmála, menntamála, orku- og umhverfismála og niðurgreiðslna veitt í samkeppnissjóði
10. Höfuðstöðva útflutningsfyrirtækja á Íslandi – draga úr áhrifum gjaldeyrishafta á útflutning frá Íslandi

Stjórn SSP hefur einkum lagt áherslu á verkefni 2, 3, 7 og 10 í framangreindum lista, auk þess sem mikið þúður hefur farið í umræðu vegna fyrirtækja og fólks í nýsköpun sem hafa verið að flytja úr landi. Á undanförunni ári hefur verið háð hörð varnarbarátta varðandi Tækniþróunarsjóð og endurgreiðslur R&P sem hart var sótt að í fjárlagagerð 2014 og fjárukalögum fyrir 2013. Þá var á

starfsárinu efnt til stefnumótunarfundar með Landsbanka Íslands um fjármálaumhverfi í fremstu röð þar sem horft var á uppbyggingarferli nýsköpunarfyrirtækja varðandi fjármögnun. Á afmælisári SSP og SI sem fagnaði 20 ára afmæli í ár var efnt til Nýsköpunartorgs í maí í samstarfi við Háskólann í Reykjavík og Tækniþróunarsjóð sem einnig fagnaði 10 ára afmæli. Á Nýsköpunartorginu var leitast við að safna á einn stað sýningu, ráðstefnuhaldi um uppbyggingarferli nýsköpunarfyrirtækja, örkyrningum fyrirtækja og viðurkenningaratburðum sem tengjast nýsköpun, eins og Vaxtarsprotanum. Nánar er fjallað um Nýsköpunartorgið eftirfarandi skýrslu.

Í eftirfarandi greinargerð er fjallað með nokkrum orðum um framvindu mála í helstu áhersluverkefnum. Þau eru eftirfarandi:

1. Tölfræði tækni- og hugverkagreina
2. Stefnumótun um fjármálaumhverfi í fremstu röð með LBÍ í apríl 2014
3. Nýsköpunartorg í maí 2014
4. Vaxtarsprotinn 2014
5. Staða og framhald Hátækni- og sprotavettvangs 2015-2017 og eftirfylgni stefnumótunar tækni- og hugverkagreina
6. Áframhald markáætlunar um klasaverkefni um „Betri þjónustu fyrir minna fé“ á sviði heilbrigðismála
7. Varnarbarátta fyrir Tækniþróunarsjóð og endurgreiðslur R&D - Aðgerðaáætlun Vísinda- og tækniráðs
8. Skattalegir hvatar til hlutabréfakaupa
9. Önnur mál

Í eftirfarandi greinargerð er fjallað með nokkrum orðum um framvindu í framangreindum verkefnum.

1. Tölfræði tækni- og hugverkagreina

Áfram hefur verið fylgt tillögum SI og HSV um umbætur í hagtolugerð en Hagstofan vinnur að endurbættri fyrirtækjaskrá. Verkefnið hafði verið fjármagnað með 90 milljón kr. framlagi á fjárlögum 2014 sem kom í stað IPA styrkja sem féllu út við frestun aðildarviðræðna við ESB. Enn sem komið er sést takmarkaður árangur af þessu starfi hjá Hagstofunni sem þó virðist eitthvað fyrr á ferðinni í ár með útflutningstölfræðina – þó með nýrri framsetningu sem veldur ákveðnum vandræðum í bili með samanburð milli ára. Vonandi stendur þetta þó til bóta í áframhaldandi góðu samstarfi.

2. Stefnumótun um fjármálaumhverfi í fremstu röð með LBÍ

Efnt var til stefnumótunarfundar tækni- og hugverkagreina í samstarfi við Landsbanka Íslands í apríl sl. Vel var mætt af fulltrúum tækni- og hugverkafyrirtækja í bland við fulltrúa úr stoðkerfinu og Landsbanka. Megin niðurstöður fundarins voru settar fram með svipuðum hætti og í öðrum stefnumótunarverkefnum sem SI koma að í formi framtíðarsýnar til ársins 2020 sem lýsir árangir, forsendum og helstu áhersluverkefnum sem vinna þarf að.

Meginmarkmið - Árangur

1. Árangur á heimsmælikvarða með viðurkenndum gjaldmiðli og frjálsu flæði fjármagns
2. Fólk, fyrirtæki og fjármagn flæðir norður til Íslands
3. Framúrskarandi arðsemi - vaxandi útflutningur

Afgerandi árangursþættir - Forsendur

1. Heilstætt ferli og þjónusta við uppbyggingu tækni- og hugverkaiðnaðar
2. Alþjóðlegt og samkeppnishæft fjármálaumhverfi
3. Ísland í fararbroddi í þróun frumkvöðlaumhverfis
4. Markvisst markaðsstarf og upplýsingamiðlun
5. Öflug uppbygging og miðlun þekkingar

Áhersluverkefni

1. Afnám gjaldeyrishafta -Nothæfur gjaldmiðill - aðild að ESB - Alþjóðlegt og samkeppnishæft fjármálaumhverfi
2. Samfelld keðja -> frumfjárfestingarsjóður -> framtakssjóður -> First NorthMarkvisst markaðsstarf og upplýsingamiðlun
3. Skattalegir hvatar varðandi fjárfestingar í hlutabréfum sprota- og nýsköpunarfyrirtækja - Ráðstöfun séreignarsparnaðar
4. Auknar fjárfestingaheimildir í óskráðum bréfum fyrir lífeyrissjóði og verðbréfasjóði 20%>25%
5. Auðvelda erlendum ríkisborgurum utan ESB að koma til starfa á Íslandi - Skattaávilnun til einstaklinga erlendis frá
6. Skattaávilnun vegna R&P - hópur um framhald og umbætur
7. Skýr umgjörð fyrir viðskipti með óskráð hlutabréf - fjárfestingasjóðir og fjármálalausnir fyrir einstaklinga
8. Smart-styrkir
9. Lagaumgjörð um hóp fjármögnun
10. Skilgreina aðkomu ríkis- og lífeyrissjóða að fjármögnunarkerðjunni – samstarfsvettvangur

Niðurstöður þessarar vinnu voru kynntar lauslega á Nýsköpunartorgi í maí en áfram hefur verið unnið með þær síðan í samstarfi við starfsmenn Landsbanka, ekki síst með útfæslu á verkefni 2 í listanum hér að ofan. Þróun þessarar vinnu verður kynnt nánar eftir því sem henni miðar fram.

3. Nýsköpunartorg 2014

Nýsköpunartorg 2014, fór fram í Háskólanum í Reykjavík föstudaginn og laugardaginn, 23 og 24. maí. Þetta var samstarfsverkefni sem beindi kastljósinu að árangri í nýsköpun sem hefur átt sér stað í íslensku atvinnulífi á undanförunum árum og því starfsumhverfi sem hefur verið til staðar. Nýsköpunartorgið var umgjörð um margbættan viðburð þar sem leitast var við að gefa heildarsýn á árangur, stöðu, starfsumhverfi, tækifæri og framtíð fyrirtækja á Íslandi sem byggja á nýsköpun. Á torginu voru sýningar og kynningar á uppbyggingarferli fyrirtækja, árangur fyrirtækja, afurðum og þjónustu, Auk þess voru viðurkenningar í Ecotrophelia Iceland sem er keppni um vistvæna nýsköpun matvæla og Vaxtarsprotinn afhentur. Þá var horft til framtíðartækifæra og hugað að forsendum nýsköpunar í atvinnulífinu í máli og myndum. Á sérstakri afmælissýningu Tækniþróunarsjóðs kynntu um 60 nýsköpunarfyrirtæki þróunarverkefni, árangur og afurðir þeirra.

Atburðurinn var á vegum fjölda samstarfsaðila bæði úr röðum nýsköpunarfyrirtækja, stjórnvalda og aðila sem mynda stoðkerfi atvinnulífsins á sviði nýsköpunar. Þeir aðilar sem komu að undirbúningi og framkvæmd verkefnisins voru Samtök iðnaðarins, Háskólinn í Reykjavík, Tækniþróunarsjóður, Hátekní- og sprotavettvangur, Ský, Einkaleyfastofa, Klak-Innovit, Íslandsstofa, Nýsköpunarmiðstöð Íslands, Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins, Landsbankinn, Staðlaráð Íslands, Kauphöll Íslands og fjölda fyrirtækja sem tóku þátt í málstofum, örerindum og sýningunni. Verkefnastjórn skipuðu fulltrúar frá SI, HR, Ský og Einkaleyfastofu. Nokkrir af helstu aðilunum sem stóðu að Nýsköpunartorginu áttu afmæli. Má þar nefna Samtök iðnaðarins átti 20 ára afmæli, Samtök sprotafyrirtækja og Samtök íslenskra líftækniyrirtækja 10 ára afmæli, Tækniþróunarsjóður 10 ára afmæli og svo eins árs afmæli ríkisstjórnarinnar.

Sigmundur Davíð Gunnlaugsson, forsætisráðherra opnaði torgið formlega með sóknarhug og hamingjuóskum til afmælisbarnanna. Hann greindi frá aðgerðaáætlun stjórnvalda og Vísinda- og tækniráðs, sem samþykkt hafði verið á áður, um að hrinda í framkvæmd aðgerðaáætlun fyrir tímabilið 2014-2016 sem ætlað er að styðja við og efla samkeppnishæfni atvinnulífsins og gagnsæja nýtingu opinbers fjár. Samþykkt ríkisstjórnarinnar gerir ráð fyrir því að samkeppnissjóðirnir verði eflir um 800 milljónir króna á næsta ári og stefnt að enn

frekari aukningu 2016 með hliðsjón af fjárhagsstöðu ríkissjóðs eða um 2 milljarða króna. Á sama tíma er gert ráð fyrir, meðal annars með skattahvötum, að atvinnulífið auki hlut sinn í rannsóknar- og nýsköpunarstarfi. Markmiðið með þessum aðgerðum er að í heildina verði fjárfestingar til vísinda og nýsköpunar á Íslandi auknar úr áætluðum tæpum 2,7% af vergri þjóðarframleiðslu árið 2014 í 3% árið 2016.

Helstu markmið áætlunarinnar eru snúa að atvinnulífinu eru m.a.:

- að nýta skattkerfið markvisst til að hvetja til fjárframlaga fyrirtækja og einstaklinga til vísinda og nýsköpunar,
- að innleiða skattalega hvata til að auka fjárfestingu í nýsköpunarfyrirtækjum,
- að skapa umhverfi fyrir virk viðskipti með hlutabréf í nýsköpunarfyrirtækjum,
- að efla sókn í samkeppnissjóði og markaði á alþjóðlegum vettvangi,
- að auka stuðning og ráðgjöf við nýsköpunarfyrirtæki sem stefna á alþjóðlegan markað,
- að efla samstarf háskóla og atvinnulífs við grunn- og framhaldsskóla,
- að fjölga útskrifuðum nemendum í raun-, tækni-, og iðngreinum,
- að hvetja til aukinnar samvinnu háskóla, rannsóknarstofnana og fyrirtækja um rannsóknartengt framhaldsnám,
- að styrkja fjármögnun doktorsnáms,
- að endurskoða skipulag og umgjörð vísinda- og nýsköpunarkerfisins m.a. með því að setja ný rammalög um rannsóknastofnanir
- að þróa heildstætt upplýsingakerfi um afrakstur vísinda- og nýsköpunarstafs,
- að meta gæði og afrakstur vísinda- og nýsköpunarstarfs í samræmi við alþjóðleg viðmið,
- og að bæta hagtölugerð um íslenskt atvinnulíf m.t.t. rannsókna, verðmætasköpunar, útflutnings og nýsköpunar.

Forsætisráðherra lauk opnunarræðu sinni með þeim orðum að þakka fyrir gott aðhald á fyrsta ári ríkisstjórnarinnar og vonaðist eftir góðu samráði um framtíðina næstu þrjú árin um leið og hann lýsti Nýsköpunartorgið formlega sett. Ráðherra var síðan boðið að forskoða sýningu Tækniþróunarsjóðs með 60 nýsköpunarfyrirtækjum sem opnuð var formlega af iðnaðarráðherra um hádegið sama dag.

Vinnustofur og málstofur um stoðþjónustu

Kjarninn í fagráðstefnunni á föstudeginum voru vinnustofur um uppbyggingarferli nýsköpunarfyrirtækja og kynningar á þjónustu stoðaðila. Í vinnustofunum um uppbyggingarferli nýsköpunarfyrirtækja var skipt í þrjár línur þar sem fyrirtækjum var skipt í deildir eftir þroskastigi og veltu. Í hverri deild var boðið upp á faglega umræðu um; stjórnun og innviði, nýsköpun og þróun, markað og tengsl, fjármögnun og hluthafa. Farið var yfir helstu þarfir, hvaða þjónustuaðilar eru að sinna þessum þörfum og hvaða þjónusta stendur fyrirtækjum til boða.

Í málstofum um var fjallað um þjónustuframboð og stuðning á afmörkuðum fagsviðum s.s. um markaðs- og útflutningsmál, upplýsingaröryggi, höfundarétt, einkaleyfi, rafræn viðskipti, CE-merkingar og staðlamál og orkumál auk þess sem Samtök iðnaðarins, Íslandsstofa, Nýsköpunarmiðstöð Íslands og Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins kynntu sínar þjónustur. Gestir ráðstefnunnar gátu valið sér um fyrirlestra sem eftir áhuga og þörfum eftir því hvar fyrirtæki þeirra eru stödd á þróunarbrautinni.

Opnun sýningar Nýsköpunartorgs, Tækniþróunarsjóðs og viðurkenningar Eco Trophelia

Í hádegishléi afhenti Ragnheiður Elín Árnadóttir iðnaðarráðherra viðurkenningar í Eco Trophelia Iceland sem er hluti vöruþróunarkeppni meðal háskólanemenda sem felst í því að þróa vistvæna matvöru. Markmið keppninnar er að minnka umhverfisáhrif frá íslenskri matvælaframleiðslu með því að skapa nýjar vistvænar mat- og drykkjarvörur. Þar er m.a. um að ræða notkun vannýttra hráefna, notkun nýrra og umhverfisvænna framleiðsluaðferða, umbúða eða flutningsmáta. Að keppninni standa Nýsköpunarmiðstöð Íslands, Mátis og Samtök iðnaðarins í samstarfi við íslenska háskóla.

Tvö lið kepptu til úrslita í ár. Annað liðið skipaði þær Brynja Einarsdóttir, Guðjóna Björk Þorbjarnardóttir og Hrefna Lind Einarsdóttir og voru þær með vöruna BEjuicy sem er frostþurrkaður grænmetissafi á duftformi. Hitt liðið skipaði Christopher Melin og Páll Arnar Hauksson með vöruna Fjöru sem er þaramajónes. Svo fór að þaramajónes var valið sigurvegari Ecotrophelia Ísland að þessu sinni.

Í framhaldi af því opnaði iðnaðarráðherra sýningu Nýsköpunartorgs og Tækniþróunarsjóðs þar sem um 60 nýsköpunarfyrirtæki kynntu þróunarverkefni, árangur og afurðir sínar auk þess sem sem á þriðja tug annarra fyrirtækja og þjónustuaðila í nýsköpun kynntu afurðir og þjónustu sína. Sýningin var 10 ára afmælisýning Tækniþróunarsjóðs þar sem lögð var áhersla á að gera árangur þeirra verkefna sem sjóðurinn hefur styrkt sýnilegan og áþreifanlegan. Að lokinni opunarathöfn kynnti ráðherra sér bjarta framtíð í útflutningstækifærum þjóðarinnar sem felst í fjölbreyttri flóru tæknilausna sem nýsköpunarfyrirtækin hafa þróað fyrir tilstyrk Tækniþróunarsjóðs.

Örkygningar fyrirtækja á laugardegi

Á laugardegnum 24. maí á milli kl 11 og 17 var boðið upp á spennandi NÝSKÖPUNARTORG fyrir alla fjölskylduna. Öllum sem áhuga hafa á nýsköpun og tækni var boðið á Nýsköpunartorgið. Um 90 nýsköpunarfyrirtæki og stofnanir kynntu vörur og þjónustu á sýningu sem opnuð var almenningi og um 35 fyrirtæki sögðu frá uppbyggingu síns fyrirtækis, þróunarverkefnum og vörum í stuttum erindum.

Að auki var boðið upp á margvísleglega skemmtilega atburði fyrir alla fjölskylduna, m.a.

- Kynningar fyrirtækja um tækifærin í tækni kl. 12.20-15.00 - Sjá DAGSKRÁ
- Pollapönk tók lagið
- Matvælafyrirtæki kynntu nýjungar
- Kubbað með LegoMindstorm
- Spilað með Spilavinum
- Fjögur vinningslið GameCreator kynntu nýja tölvuleiki
- Mælingar á ástandi húðarinnar í boði EGF húðvara

- Prófað að hjóla með heimsins léttasta hjólgaflfi
- Hvernig verður rafmagn til?
- Nýsköpunarkeppni grunnskólanemenda
- Ekta eða fake? - Falsaðar vörur til sýnis
- Nýsköpun á orðavegg Ský
- Stiklur úr íslenskum kvikmyndum

Tækifæri í tækni – kynningar fyrirtækja og önnur erindi á laugardegi 24. Maí

	V101	M101	V102
	TÆKIFÆRIN Í TÆKNI – KYNNINGAR FYRIRTÆKJA		ÖNNUR ERINDI
12:20-13:20	Vaxtarsprotarnir 12.20 Marorka 12.30 Valka 12.40 Meniga 12.50 Mentor 13.00 Handpoint 13.10 Nox Medical	Umhverfistækni 12.20 EcoNord 12.30 ReMake 12.40 Fjölblendir 12.50 Naust Marine 13.00 Stjörnu – Oddi	
13:20-14:20	Heilbrigðisiðnaður 13.20 Oxymap 13.30 Somnify 13.40 Kvikna 13.50 Arctic Sequentia 14.00 Kine 14.10 Actavis	Upplýsingatækni 13.20 Stiki 13.30 CCP 13.40 Tölvumiðlun 13.50 TM Software 14.00 Dohop 14.10 Skema	14.00-14.50 Samfélagsleg ábyrgð Staðlaráð Íslands Guðrún Rögnvaldardóttir
14:20-15:10	Framleiðsla - Ráðgjöf 14.20 Verkís 14.30 Samey 14.40 Brum – invest 14.50 HR nemendakynning 15.00 HR nemendakynning	Líftækni 14.20 SagaMedica 14.30 Bláa Lónið 14.40 Marinox 14.50 Zymetech 15.00 Orf Líftækni	

Vaxtarsprotar undanfarinna ára kynntu þróunarstarf sitt milli 12:20 og 13:10 og Heilbrigðisiðnaðarhópurinn stóð að röð örkynninga milli kl. 13:20 og 14:20. Kynningarnar voru líflegar snarpar og fjölbreyttar, en fjöldi gesta hefði mátt vera meiri, sérstaklega meðal ungs fólks á menntabraut.

4. Vaxtarsprotinn 2014 – afhentur í áttunda sinn

Vaxtarsprotinn var að þessu sinni afhentur á Nýsköpunartorginu í maí. Vaxtarsprotinn er viðurkenning sem veitt er á vegum Samtaka iðnaðarins, Rannsóknamiðstöðvar Íslands og Háskólans í

Reykjavík. Tilgangurinn er að vekja athygli á góðum árangri sprotafyrirtækja í örum vexti og skapa aukinn áhuga og skilning á uppbyggingarstarfi þessara fyrirtækja.

Vilborg Einarsdóttir stjórnarmaður hjá Samtökum iðnaðarins og Tækniþróunarsjóði afhenti fulltrúum fyrirtækjanna viðurkenningar. Fyrirtækið **Datamaket ehf. hlaut Vaxtarsprotann 2014** sem er viðurkenning fyrir öfluga uppbyggingu sprotafyrirtækis á síðasta ári. Fyrirtækið jók sölutekjur sínar milli áráanna 2012 og

2013 um 134%. Fyrirtækin Valka, Nox Medical og Skema fengu einnig viðurkenningar fyrir góðan vöxt.

Alls hlutu fjögur sprotafyrirtæki viðurkenningu fyrir öflugan vöxt milli árána 2012 og 2013, en viðurkenningunum var eins og áður skipt í tvo flokka. Í 2. deild, flokki sprotafyrirtækja með veltu á bilinu 10-100 milljónir hlutu fyrirtækin Skema og Datamarket viðurkenningu en í 1. deild, flokki sprotafyrirtækja með ársveltu á bilinu 100-1000 milljónir fengu fyrirtækin Nox Medical og Valka viðurkenningu.

Samtök iðnaðarins veita sérstaka viðurkenningu til sprotafyrirtækja sem velta í fyrsta sinn meira en einum milljarði króna. Fyrirtækið Nox Medical náði þeim áfanga á síðasta ári og var því brautskráð sem sprotafyrirtæki inn í úrvalsdeild íslenskra hátæknifyrirtækja. Áður hafa CCP, Betware, Nimblegen og NaustMarine hlotið þessa viðurkenningu.

Þetta er í áttunda sinn sem Vaxtarsprotinn er afhentur en hann hefur verið veittur árlega frá árinu 2007. Áður hafa hlotið Vaxtarsprotann fyrirtækin Maroka 2007, Mentor 2008 og 2009, Nox Medical 2010, Handpoint 2011, Valka 2012 og Meniga 2013.

Verðlaunagripur Vaxtarsprotans er farandgripur úr áli og steini gefinn af Samtökum iðnaðarins, en auk hans fylgir skjöldur úr sömu efnum til eignar. Fyrirtækin fjögur sem hlutu viðurkenningar fengu auk þess sérstök viðurkenningsgjöld.

5. Framhald Hátækni- og sprotavettvangs 2015-2017 og stefnumótun tækni- og hugverkagreina

HSV- Hátækni- og sprotavettvangur var stofnsettur í lok árs 2008. Vettvangurinn miðar að því að efla uppbyggingu sprotafyrirtækja á Íslandi. Iðnaðar-, mennta-, fjármála- og utanríkisráðuneyti standa að samningnum ásamt fjórum félagasamtökum; Samtökum sprotafyrirtækja-, líftæknifyrirtækja-, upplýsingatæknifyrirtækja og Samtökum iðnaðarins.

Samstarfssamningurinn um HSV var endurnýjaður var í byrjun árs 2012 til ársloka 2014. Samtök iðnaðarins og iðnaðarráðuneytið lögðu hvor til þrjár og hálfa milljón á ári til vettvangsins. Núverandi verkefnisstjóri er Haukur Alfreðsson. Með endurnýjuðum samningi fengu SHI formlega aðild að vettvanginum ásamt IGI, CTI, forsætisráðuneyti og velferðaráðuneyti.

Innan HSV hefur á síðasta samningstímabili 2012-2014 verið lögð áhersla á að fylgja eftir áhersluverkefnum úr stefnumótun tækni- og hugverkagreina sem fram fór í maí 2011.

Á undanförunum þremur árum, hafa mál þokast í rétta átt, skilningur orðið almennari á mikilvægi fjárfestingar í menntun og nýsköpun sem er grunnur að framtíð atvinnulífs á Íslandi. Talið er að stærstu vaxtartækifærin í íslensku atvinnulífi séu hjá tækni- og hugverkaiðnaði (einnig nefndur alþjóðageirinn) við að auka verðmætasköpun og gjaldeyristekjur. Starfsemi þessara fyrirtækja nýtist einnig óbeint í öðrum atvinnugreinum til að auka verðmætasköpun og framleiðni í þeim greinum.

Í skýrslu McKinsey um aukinn hagvöxt og þjóðartekjur er talið að tækni- og hugverkagreinar þurfi að tvöfalda umfang sitt á næstu fimmtán árum. Á Hátækni- og sprotavettvangi, HSV, hefur verið unnið á markvissan hátt að því að bæta starfsskilyrði og stuðningsumhverfi tækni- og hugverkafyrirtækja. Unnið er samkvæmt verklagi sem felur m.a. í sér að safna og koma þörfum tækni- og hugverkafyrirtækja á framfæri við stjórnvöld og finna leiðir með þeim til að koma málum í framkvæmd.

Einnig hefur verið afað upplýsinga um árangur starfsins og HSV staðið fyrir ýmiss konar viðburðum til auka skilning á mikilvægi nýsköpunar, fjárfestingar og uppbyggingar fyrirtækja í nýsköpun til framtíðar. Tilgangurinn er að auka verðmætasköpun, skapa gjaldeyristekjur og vel launuð störf. Má

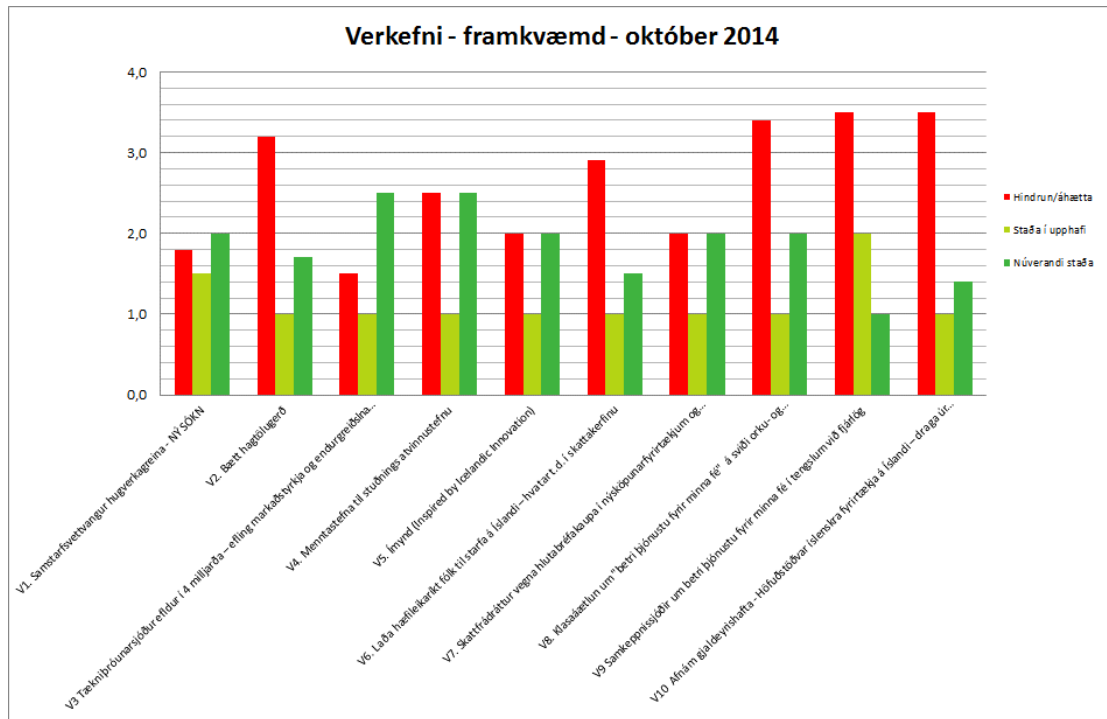
Þar nefna tækni- og hugverkafing sem eru haldin annað hvert ár, síðast í febrúar 2013. Þá má nefna Nýsköpunartorg í maí 2014 og þátttaka í ýmsum fundum svo sem árlegri „SME“ viku (Small and Medium Sized Enterprises).

Iðnaðarráðuneytið og SI hafa fjármagnað samstarfsvettvanginn undanfarin þrjú ár með árlegu fjárframlagi að upphæð 3,5 milljónir króna og menntamálaráðuneytið, forsætisráðuneytið og fjármálaráðuneytið með árlegu framlagi að upphæð kr. einni milljón hvert. Stjórn Hátækni- og sprotavettvangsins er skipuð samstarfsaðilum og auk þess eru áheyrnarfulltrúar frá starfsgreinahópum innan SI. Framgangur verkefna hefur verið ágætur í nokkrum verkefnum. Af þeim tíu verkefnum sem unnið er að má þar helst nefna framlög í Tækniþróunarsjóð, endurgreiðsla R&D, Inspired by Icelandic innovation og betri hagtölur, á meðan skattalegir hvatar til hlutabréfakaupa hefur dregist en er núna komin á málaskrá alþingis.

Mikilvægi HSV felst m.a. í því að koma þörfum tækni- og hugverkagreina á framfæri við stjórnvöld og skapa vettvang til að skiptast á skoðunum og finna leiðir til umbóta. **Fulltrúar tækni- og hugverkafyrirtækja leggja ríka áherslu á að starfsemi Hátækni- og sprotavettvangsins verði rekin áfram í svipuðu formi næstu þrjú árin.** Mikil vinna hefur verið lögð í að tryggja þetta framlag og vonir standa til að hægt verði að skrifa undir nýjan samstarfssamning í byrjun desember eða fyrir áramót.

Staða áhersluverkefna og næstu skref – yfirlit

Hafin er vinna við öll áhersluverkefni sem ákveðið var að hrinda úr vör. Helmingur verkefnanna krefst lagabreytinga til að koma þeim í framkvæmd. Unnið hefur verið ötullega að kynningu verkefna hjá stjórnvöldum og unnið með stjórnvöldum við að koma þeim í framkvæmd með aðstoð starfsgreinahópa innan SI og stuðningsaðila.

Í framangreindri mynd kemur fram hindrunarstig (rauð súla), upphaflega staða (ljósgræn súla) og núverandi staða (dökkgræn súla) fyrir hvert áhersluverkefni. Eins og fram kemur í súluritinu hefur orðið framgangur í öllum verkefnum nema einu (verkefni 9). Einnig kemur fram að hindrunarstig margra verkefna er nokkuð hátt, sem skýrist að mörgum ólíkum þáttum. Þrátt fyrir góðan árangur í mörgum verkefnum er þó enn mikið verk óunnið við að koma þessum áhersluverkefnum í höfn.

Í eftirfarandi samantekt eru tekin saman helstu atriði um markmið og stöðu hvers verkefnis.

Heiti		V1. Samstarfsvettvangur hugverkagreina - NÝ SÓKN	
Markmið	Tryggja árangursríkt samstarf hugverkagreina, stjórnvalda og þingmanna með markvissa uppbyggingu atvinnulífs að leiðarljósi. Hefja NÝJA SÓKN.	20.5.2011	1,5
Stað	Samstarfssamningur SI og aðildarsamtaka á tæknisviðum fyrir tímabilið 2012-2014 rennur út um næstu áramót. Starfsemin snérist meira um varnarbaráttu á síðasta ári. Ný áætlun fyrir tímabilið 2015-2017 liggur fyrir undir formerkjunum NÝ SÓKN! og erindi til ráðuneyta um þátttöku. Ekki liggja fyrir skýr skilaboð stjórnvalda um áframhaldandi samstarf. Brynt er að taka ákvörðun um framhald fyrir lok október.	20.5.2011	2,0
Hindrun	Ekki liggur fyrir samningur fyrir nýtt tímabil. Samstarfsaðilar þurfa að meta árangurinn og gera upp hug sinn varðandi framhald. Hér þarf að skoða sérstaklega tengsl við aðra hópa s.s. VTR, Samstarfsvettvangur um aukna hægsæld og klasaskipulag sem hefur verið að eflast. Helsta áhætta liggur í togstreytu hagsmunaaðila og samkeppni um athygli og áherslur stjórnvalda og þingmanna. Framvinna áhersluverkefna mætti vera hraðari hjá ráðuneytum.	21.10.2014	1,8
Næstu skref	1. Taka saman greinargerð um starfsemi HSV, setja fram tillögur um framhald í samráði við ráðuneyti og samtök - NÝ SÓKN! - fundir - eftirfylgni 2. Ráðherrafundur -> NÝ SÓKN! 3. Nýr samningur til þriggja ára undirritaður -> NÝ SÓKN!	21.10.2014	2,0
Heiti		V2. Bætt hagtölugerð	
Markmið	Bæta íslenska hagtölugerð, ekki síst í nýjum vaxtargreinum.	20.5.2011	1,0
Stað	Verkefnið er í höndum Hagstofunnar sem fengið hefur fjárlagaheimildir til að ráðast í endurgerð fyrirtækjaskráningar. Tengja þarf VSK- og staðgreiðslugögn frá RSK til umbóta í hagtölugerð. Samstarf við RSK er enn og laustengt þrátt fyrir þróun nýs VSK kerfis. Eins og staðan er í dag lítur ekki út fyrir að verkið skili árangri fyrr en eftir tvö ár.	20.5.2011	1,7
Hindrun	Fyrir liggur samstaða þ.m.t. ráðuneyta um mikilvægi verkefnisins. Tímaleysi, skortur á mannafla og fjármagni hjá Hagstofu. Samkeppni um forgang gangvart öðrum verkefnum hindrar framgang. Helsta hindrunin virðist liggja í kostnaði við samhæfingu gagnagrunna RSK (VSK og staðgreiðsluskrá) við hagtölugerð og samstarfsvilja RSK.	21.10.2014	5,3
Næstu skref	1. Hagstofa hefur fengið fjármagn til verkefnisins - fjr þarf að gefa RSK skýr skilaboð um að koma að þessu samstarfi. 2. Tengja saman gagnagrunna Hagstofu og RSK varðandi VSK og staðgreiðslu (bráðbirgðalausan) 3. Innleiða bráðbirgðalausnir - meðan ný heildarlausn er í þróun.	21.10.2014	2,0
Heiti		V3 Tækniþróunarsjóður eflur í 4 milljarða – efling markaðstyrkja og endurgreiðslna R&P	
Markmið	Efla vænleg og arðsöm rannsókn- og þróunarverkefni fyrirtækja með verðmætasköpun og aukinn útflutning að leiðarljósi. Næsta stórvirkjun þjóðarinnar felst í að efla fjárfestingu í nýsköpunarfyrirtækjum og þróunarstarfi.	20.5.2011	1,0
Stað	Tækniþróunarsjóður var eflur um 5 mkr. á fjárlögum 2012 og um 550 mkr. á fjárlögum 2013. Ný ríkisstjórn lækkaði framlögin 2014 um 280 mkr. Með samþykki VTR hafa verið gefin ný fyrirheit um 400 mkr. aukningu 2015 og 1000 mkr. til viðbótar árið 2016. Gangi það eftir væri sjóðurinn þá kominn í tæpa 2,4 milljarða. Lög um endurgr. r&p þarf að endurskoða strax.	20.5.2011	2,5
Hindrun	Skilningur er vaxandi eftir harða varnarbaráttu á síðasta ári. Ný samþykkt VTR felur í sér vonir um að hækkanði hindrunarstig vegna bágrar stöðu ríkissjóðs fari nú aftur lækkanði. Hindrunarstigið hafði lækkað 3,5 í 1,5, en hækkað í 2,5 á síðasta ári eftir að ný ríkisstjórn tók við. Það á svo eftir að koma í ljós hvort pólitískur vilji standi til að efla sjóðinn áfram.	21.10.2014	1,5
Næstu skref	1. Tryggja áframhaldandi uppbyggingu TþS á fjárlögum 2015-17 - afnema sólarlagsákvæði í lögum um endurgr. R&P. 2. Afnema sólarlagsákvæði í lögum um endurgreiðslur R&P - málið var á forræði MRN en er nú á forræði FJR skv Ásdís Jónsdóttur MRN 3. Greining og kynning á árangri í uppbyggingu fyrirtækja og skattækjum ríkissjóðs	21.10.2014	2,0
Heiti		V4. Menntastefna til stuðnings atvinnustefnu	
Markmið	Að móta menntastefnu til stuðnings atvinnustefnu. Þannig að menntastefnan og það fjármagn sem er til ráðstöfunar styðji hvort annað og uppfylli um leið þarfir atvinnulífsins.	20.5.2011	1,0
Stað	Ljóst er að mikill skortur er á iðn- og tæknimenntuðu starfsfólki innan ákveðinna atvinnugreina, s.s. í tölvuleikjáiðnaði, hjá háþæknifyrirtækjum og í hugbúnaðargreinum. Jafnframt er nýliðun í ákveðnum greinum áhyggjuefni, þannig að fyrirsjáanlegur er skortur á menntuðu fólki í ýmsum greinum.	20.5.2011	2,5
Hindrun	Stór og umfangsmikill verkefni sem þrátt fyrir nokkuð góða samstöðu krefjast mikillar vinnu að koma í viðundandi farveg. Ein helsta hindrunin liggur í lítilli hefð fyrir samstarfi þvert á skólastig og milli menntastofnana og atvinnulífsins. Einnig er takmarkað fjármagn til nýsköpunar í skólastarfi hindrun. Mikill velvilji í Mrn. og samstarfsvilji fer hratt vaxandi.	21.10.2014	2,5
Næstu skref	1. GERT III - virkja mastersnema sem kom til starfa í ágúst 2014 við mótn samstarfs atvinnulífs og skóla og virkja vefsíðuna menntamiðju - upplýsingagjöf til kennara. 2. GERT III - vinna verkefnisstjórnar við ýmis verkefni 3. Forritarar framtíðarinnar: Verið að undirbúa úthlutun nr. 2	21.10.2014	2,0
Heiti		V5. Inspired by Icelandic Innovation - NÝ SÓKN	
Markmið	Laða fólk, fyrirtæki og fjárfesta til Íslands og skapa jákvæða ímynd bæði innan lands sem utan. Vefkynning m.a. innan netsamfélaga á íslenskum hugverkaíðnaði, starfsumhverfi hans og tengslaneti.	20.5.2011	1,0
Stað	Verkefnið hefur verið skilgreint í nokkrum liðum, m.a. sem "hlaðborð" stuttra "youtub" myndskreiða um árangur íslenskra fyrirtækja á alþjóðlegum vettvangi og draga upp jákvæða mynd að íslensku nýsköpunarumhverfi sem "góðum stað til að vera fyrir fólk og fyrirtæki í nýsköpun". Verkefnið hefur verið til umræðu og nánari útfærslu í fagráði iðnaðar og þjónustu hjá Íslandsstofu. Nýsköpunartorgið m.a. var liður í þessu verkefni. Fyrir liggur ný áætlun NÝ SÓKN!	20.5.2011	2,0
Hindrun	Verkefnið er háð framvindu í öðrum verkefnum til þess að það fái slagkraft, en ákveðið hefur verið að leggja megin áherslu á stuðning við markaðsstarf fyrirtækjanna. Klára þarf nokkrar mikilvægar umbætur í starfsumhverfinu áður en slagkraftur næst í þetta verkefni, s.s. skattalega hvata, afnám gjaldveirishafa og tryggja aðgang að fólki. NÝ SÓKN er liður í því að koma þessum umbótum á. Stjórnvöld þurfa að koma að því verkefni með virkum hætti.	21.10.2014	2,0
Næstu skref	1. Skilgreina form og innihald nánar, gera frumgerðir og forma í samstarfi við Íslandsstofu og fyrirtækin. 2. Ræða við fagaðila um útfærslu og framkvæmd 3. Virkja fyrirtæki til samstarfs	21.10.2014	2,0

Heiti	V6. Laða hæfileikaríkt fólk til starfa á Íslandi – hvatar t.d. í skattakerfinu		20.5.2011
Mæting	Sporna við brottflutningi fyrirtækja og fólks frá Íslandi. Skapa ákjósanlegar aðstæður fyrir sérfræðinga og sérhæft starfsfólk til að flytja til Íslands – stýðja við uppbyggingu fyrirtækja sem þarfnast fólks með sérhæfða þekkingu og hvetja þau til áframhaldandi uppbyggingar á Íslandi.		3,0
Stað	Verið að vinna í samstarfi við fjárfestingahluta Íslandsstofu sem hefur frumkvæði í verkefninu en vinnur í nánú samstarfi við Reykjavíkurborg og SI/SA. FJÁ hefur þegar farið yfir breytingar á útsvari og skattgreiðslum og hefur jákvætt viðhorf til verkefnisins.		1,5
Hindun	Talsverðar hindrandir innan ESA gagnvart fólki utan EES og vegna atvinnuleysis á Íslandi. Vilji er þó til staðar að greiða götu fyrirtækja sem verulega vantar fólk (case by case frekar en almennt). Nokkuð skortir á skilning og vilja í innanríkisráðuneyti til umbóta í útendingalöggjöfinni. Einnig þurfa þó nokkur samskipti að vera við Fjármálaráðuneytið vegna skattaafsláttsmála o.þ.h. friðinda.		2,5
Áætlun	1. TAM-verkefnahópur hefur störf í ágúst. (talent management). Markmið hans er að meta þarfir ft. fyrir erlent starfsafl til að stýðja við drög að nýjum lögum sem liggja fyrir hjá IRR og þarf að kynna betur. 2. 0 3. 0		21.10.2014

Heiti	V7. Skattfrádráttur vegna hlutabréfakaupa í nýsköpunarfyrirtækjum og nýsköpunarsjóðum		20.5.2011
Mæting	Bæta aðgengi nýsköpunarfyrirtækja að hlutafé, opna möguleika fyrir einstaklinga og sjóði að fjárfesta í nýsköpunarfyrirtækjum í traustu, heilbrigðu og virku umhverfi. Koma á skipulögðum hlutabréfamarkaði - uppbyggingarmarkaði - fyrir nýsköpunarfyrirtæki.		3,0
Stað	Á síðasta ári skipaði fjármálaráðherra starfshóp til að fara yfir EES reglur og útfærslur í málinu. Hópurinn skilaði greinargerð í lok ársins þar sem mælt var með að halda málinu áfram. Fjr vildi biðja nýrra EES reglna áður en lengra var haldið, sem nú liggja fyrir. Ekkert ætti því að vera málinu til fyrirstöðu í dag. Just do it!		2,0
Hindun	Mikill stuðningur hefur verið meðal Alþingismanna við þetta verkefni. Málið varð undir í forgangsroð í fjármálaráðuneytinu vegna anna við skattlagabreytingar á árinum 2011 og 2012, en er núna komið á dagskrá. Nokkur tregða hefur verið í embættismannakerfinu gagnvart málinu þó skýr stuðningur sé til staðar við málið meðal þingmanna og (rikisstjórnar?). Lagamið sem byggir á leiðbeiningum ESA og ESB og samþykki ESA er forsenda þess að málið þokist áfram.		2,0
Áætlun	1. Ákvörðun fjármálaráðherra um að láta vinna nýtt frumvarp í samráði við fag- og hagsmunaaðila. 2. Kynna tillögu fyrir ESA - móta ferli fyrir þau fyrirtæki sem hyggjast nýta þessa heimild 3. Semja nýtt lagafrumvarp sem byggir á leiðbeiningum EES/ESB og leggja fyrir Alþingi til samþykktar.		21.10.2014

Heiti	V8. Klasaáætlun um "betri þjónustu fyrir minna fé" á sviði orku- og umhverfislausna, heilbrigðis- og menntamála		20.5.2011
Mæting	Að skapa betri og hagkvæmari lausnir til að uppfylla þarfir í mennta-, heilbrigðis- og orkukerfinu og skapa um leið tækifæri til þróunar á lausnum sem eiga erindi á alþjóðlegan markað.		3,0
Stað	Verkefnið fór vel af stað frá hendi fyrirtækja og samstarfsaðila þeirra. Margar góðar verkefnistillögur komu fram sem komusttill framkvæmdar þó nokkrir hnókrar hafi verið á fjármögnun stofnana ekki síst á heilbrigðissviði. Niðurstöður fyrstu verkefna liggja nú fyrir sem sýna góðan árangur. Vonbrigðum veldur að ekki hefur verið staðið við framhald fjármögnunar í		2,0
Hindun	Helsta hindrun/áhætta í framgangi verkefnisins er annars vegar í afgreiðsla fjárlaga. Yfirvinna hefur þurft efasemdir í kerfinu. Reynst hefur erfiðara að fjármagna aðkomu stofnana að verkefninu en gert var ráð fyrir í upphafi. Finna þarf fjármagn til að greiða fyrir aðkomu stofnana að verkefninu, sérstaklega á heilbrigðissviði ef verkefnið á að halda áfram, en það eru engin ný þróunarverkefni eru skilgreind í þessum farvegi sem stendur.		3,0
Áætlun	1. Endurskipuleggja þarf framhald - þar sem samkomulag varðandi 2013 og 2014 gekk ekki eftir. 2. Greiða fyrir aðkomu stofnana að verkefnum. 3. Tengja verkefni betur við jarðvarmaskasann		21.10.2014

Heiti	V9 Samkeppnissjóðir um betri þjónustu fyrir minna fé í tengslum við fjárlög		20.5.2011
Mæting	Að skapa grundvöll og hvatningu fyrir þróun nýrra lausna í þjónustu hins opinbera og draga úr sóun í formi fastrar áskriftar á fjárlögum án viðleitni til nýsköpunar og umbótastarfs.		2,0
Stað	Lítið að gerast. Þrátt fyrir framangreindan samhlóm reyndist ógerlegt að koma þessari hugsun á í tengslum við afgreiðslu fjárlaga 2011 og 2012. Hér er lagt til að sú leið verði markvisst innleidd við fjárlagagerð fyrir árin 2013 og 2014. Fundað hefur verið með forsætisráðherra og fjármálaráðherra í desember 2011 án sýnilegs árangurs. Ný lög um verklag í fjárlagagerð gætu þó gefið einhver tækifæri til breyttra vinnubragða í þessu sambandi.		3,0
Hindun	Lítið að gerast. Þrátt fyrir framangreindan samhlóm reyndist ógerlegt að koma þessari hugsun á í tengslum við afgreiðslu fjárlaga 2011 og 2012. Hér er lagt til að sú leið verði markvisst innleidd við fjárlagagerð fyrir árin 2013 og 2014. Fundað hefur verið með forsætisráðherra og fjármálaráðherra í desember 2011 án sýnilegs árangurs. Ný lög um verklag í fjárlagagerð gætu þó gefið einhver tækifæri til breyttra vinnubragða í þessu sambandi.		3,5
Áætlun	1. Lítið að gerast. Skoða þarf tækifæri í tengslum við ný lög um verklag í fjárlagagerð 2. 0 3. 0		21.10.2014

Heiti	V10 Afnáð gjaldeyrishaftha - Höfuðstöðvar íslenskra fyrirtækja á Íslandi – draga úr áhrifum neikvæðum áhrifum á útflutning frá Íslandi		20.5.2011
Mæting	Að skapa grundvöll fyrir íslensk fyrirtæki í útflutningi að halda höfuðstöðvum sínum á Íslandi og skapa gjaldeyriskjör til Íslands. Halda fólki og fyrirtækjum á hér á landi.		3,0
Stað	Safnað var upplýsingum um þau vandamál sem blasa við HT-fyrirtækjum varðandi höftin. Niðurstöðum var komið á framfæri við Seðlabanka. Nokkuð virðist hafa miðað hjá Seðlabankanum í að auka afgreiðsluhraða. DL/HA hafa sett fram tillögu til iðnaðaráðherra um afnáð 80% haftanna, þ.e. þess hluta sem ekki ógnar gjaldeyrisforðanum. Fjr virðist hafa tekið við hugmyndinni og í gangi er vinna við að skipuleggja með hvaða hætti er hægt að losa um höftin og áhrif þeirra.		1,4
Hindun	Gjaldeyrishöftin stefna í að verða ókleifur múr sem hækkar með hverjum mánuðinum sem líður með ómældu tjóni fyrir þjóðarþúið. Eftir því sem tíminn í gjaldeyrishöftum lengri þeim mun erfiðara er að rata til baka og þeim mun meira eykst tjónið af því að fyrirtækin flytja í meira mæli úr landi og útflutningur frá Íslandi dregst saman.		3,5
Áætlun	1. Tillaga DL/HA um afnáð 80% hafta liggur fyrir - viðbrögð stjórnvalda hafa verið að vakna. 2. Útfæra þarf tillöguna nánar í samráði við hagsmunaaðila (nefnd um málið). 3. 0		21.10.2014

Vettvangurinn gegndi mikilvægu hlutverki á árunum eftir hrun við að byggja tækni- og hugverkaiðnaðinn upp á einum erfiðsta tíma í íslenskri hagsögu. Vettvangurinn hefur staðið að sameiginlegri stefnumótun fyrirtækja, ráðuneyta, stofnana, þingflokka og stjórnvalda um framtíðarsýn og forgangsröðun áhersluverkefna í greininni. Tækni- og hugverkabíngin sem haldin hafa verið annað hvert ár allt frá árinu 2005 hafa gegnt því hlutverki að vera umræðuvettvangur um stefnu og framkvæmd áhersluverkefna milli þeirra sem standa í forsvari fyrirtækjanna og þeirra sem skapa starfsskilyrði þeirra við ríkistjórnarborðið og á Alþingi. Hátækni- og sprotavettvangur hefur unnið markvisst að því að fylgja eftir framkvæmd áhersluverkefna í samstarfi SI, stjórnvalda og aðra aðila eftir því sem við á. Markverðustu breytingarnar á starfsskilyrðum fyrirtækjanna sem hafa náð fram að ganga á þessum tíma eru:

1. Stofnun Frumtaks á grundvelli lagabreytinga á hlutafjárlögum *Lög nr. 88 13. júní 2006*. (<http://www.althingi.is/altext/stjt/2006.088.html>) með þátttöku, banka, lífeyrissjóða og NSA.
2. Starfsorka – heimild til nýsköpunarfyrirtækja til að ráða fólk af atvinnuleysisráðuneyti Vinnuálagstofnunar greiðir sem nemur fjárhæð þeirra atvinnuleysisbóta sem atvinnuleitandi á rétt á úr Atvinnuleysisstryggingasjóði til fyrirtækisins auk 8% mótframlags í lífeyrissjóð þann tíma í allt að 12 mánuði. (<http://www.vinnuamalatofnun.is/atvinnuleitandi/urraedi/vinumarkadsurraedi/starfsorka-frumkvodlar/>)
3. Lög um stuðning við nýsköpunarfyrirtæki, 2009 nr. 152 sem fela í sér heimild til endurgreiðslu rannsókn- og þróunarkostnaðar í gegnum skattkerfið að uppfylltum tilteknum skilyrðum. (<http://www.althingi.is/lagas/143b/2009152.html>)
4. Efling Tækniþróunarsjóðs, markaðsstyrkir og verkefnið „betri þjónusta fyrir minna fé“
5. Efling tækni menntunar og aukið framboð tækni menntaðs fólks – m.a. með því að hvetja atvinnulaust fólk til endurmenntunar á tæknisviðum og aukin aðsókn í háskóla í samstarfi við Vinnuálagstofnun og Atvinnuleysisstryggingasjóð.

Óhætt er að fullyrða að þessar breytingar ásamt ýmsum þáttum sem fyrir voru í starfsumhverfinu hafi skilað miklu í veltu, sköpun tæknistarfa og auknum útflutningi á undanföllum árum. Nýleg samantek um greiðsluflæði ríkissjóðs vegna stuðnings Tækniþróunarsjóðs og endurgreiðslur vegna R&P verkefna skv. lið 3 og 4 hér að ofan sýnir að ríkissjóður er í jákvæðu greiðsluflæði allt frá fyrsta degi fyrirkomulagsins og arðsemin ótvíræð fyrir ríkissjóð.

6. Áframhald markáætlunar um klasaverkefni um „Betri þjónustu fyrir minna fé“

Markáætlun um klasaverkefni er eitt af þeim verkefnum (sjá nr. V8) sem nefnd eru hér að framan sem sem lagt var upp með sem þriggja ára verkefni á tímabilinu 2011-2013. SI og HSV efndu í nóvember 2010 til fundar í tengslum við Árs nýsköpunar þar sem fjárlögin voru rýnd með augum nýsköpunar. Tilgangurinn var að skoða hvort hægt væri að sjá tækifæri í fjárlagafrumvarpinu þrátt fyrir niðurskurð. Horft var sérstaklega til útgjalda í mennta-, heilbrigðis-, orku- og umhverfismálum. Framsögumenn og þátttakendur í pallborði, þar á meðal fimm ráðherrar, voru sammála um nauðsyn þess að finna nýjar leiðir til að halda uppi þjónustu hins opinbera og helst bæta hana fyrir minna fé en áður.

Skilgreind var þriggja ára markáætlun í tengslum við Tækniþróunarsjóð með það að markmiði „að skapa betri og hagkvæmari lausnir til að uppfylla þarfir á þessum sviðum og skapa um leið tækifæri til þróunar á lausnum sem eiga erindi á alþjóðlegan markað“.

Haldin voru stefnumót og fundir til að skapa aðstæður fyrir fyrirtæki og stofnanir að ná saman um verkefni. Eftir til stefnumóta fyrirtækja og heilbrigðisstofnana til að fylgja eftir markáætlun um klasa á heilbrigðisviði og menntasviði undir kjörorðinu „Betri þjónusta fyrir minna fé“. Gott samband náðist m.a. við Landspítala háskólasjúkrahús um samstarfsverkefni, en erfið fjárhagsleg staða spítalans tafði talsvert fyrir að hægt væri að ganga frá samningum um verkefni. Að lokum tókst þó að koma 5-6 verkefnum af stað á því sviði og 3 á menntasviðinu og 3 á orkusviðinu. Nú styttest í fyrstu niðurstöður.

Fjármagn til áframhaldandi verkefna á þessum sviðum liggur ekki fyrir en með eflingu Tækniþróunarsjóðs á árinu 2015 ætti svigrúmsjóðsins til að bæta við nýjum verkefnum þó að aukast.

7. Varnarbarátta fyrir Tækniþróunarsjóð og endurgreiðslur R&B - Aðgerðaáætlun Vísinda- og tækniráðs

Háð var hörð varnarbarátta fyrir Tækniþróunarsjóð og endurgreiðslur R&B við afgreiðslu fjárukalaga 2013 og fjárlaga 2014 í lok síðasta árs. (sjá nánar verkefni nr. 3 í listanum hér að framan). Fyrir lágu tillögur í um stórfelldan niðurskurð á báðum þessum þáttum á sama tíma og mikilvægi Tækniþróunarsjóðs við uppbyggingu hátækniiðnaðar á Íslandi hefur líklega aldrei verið meira.

Samkvæmt frumvarpinu var framlag í Tækniþróunarsjóð lækkað úr 1265 m.kr. í 982,5 m.kr. sem felur í sér 282,5 m.kr. lækun frá fjárlögum 2013. Í greinargerð var lýst áformum um áframhaldandi lækun, 100 m.kr. árið 2015 og loks um 185 m.kr. árið 2016. Í fjárlagafrumvarpinu 2014 var einnig boðuð lækun á endurgreiðsluhlutfalli vegna nýsköpunar- og þróunarverkefna frá skattskyldum tekjum samkvæmt lögum nr. 152/2009, úr 20% í 15%.

Þessum áformum var mótmælt kröftuglega í blaðagreinum og erindi sem sent var á alla þingmenn. Vakin var athygli á að í stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar kemur fram að „Ríkisstjórnin leggur mikla áherslu á nýsköpun í öllum atvinnugreinum. Nauðsynlegt er að auka framleiðni hér á landi og það er forsenda langtímahagvaxtar að skapa umhverfi sem hvetur til nýsköpunar í starfandi fyrirtækjum, opinberum rekstri og nýjum fyrirtækjum.“

Sýnt var fram á að framangreind áform í fjárlagafrumvarpinu 2014 stæðu í hróplegri mótsögn við þessa stefnu og áhrifin yrðu neikvæð bæði fyrir arðsemi og greiðslufæði ríkissjóðs, auk þess að gera Ísland minna aðlaðandi fyrir framsækið fólk og fyrirtæki í nýsköpun. Lagðar voru fram einfaldar og skýrar tölur sem sýndu þessu áhrif vel. Verkefni sem hljóta slíkan stuðning þurfa að standast vel skilgreindar faglegar kröfur og umsækjendur þurfa sjálfir að leggja fram um 50-80% af fjármagninu á móti stuðningi hins opinbera. Fjármagnið fer að mestu í að greiða laun og aðföng sem greidd er staðgreiðsla og aðrir skattar af strax frá fyrsta mánuði.

Stíllt var upp dæmi með rauntölum úr rekstri, framlög og uppsöfnuð greiðsluáhrif á ríkissjóð yfir tímabilið 2006-2013 vegna nýsköpunarfyrirtækis sem stofnað var 2006.

Tekjur ríkisins og framlög gegnum Tækniþróunarsjóð og endurgreiðslu R&B vegna fyrirtækis X

Fyrirtæki X	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	áætlun
Gunnupplýsingar í milljónum króna									
Sölutekjur fyrirtækis X	0,0	0,0	0,0	154,0	160,0	163,0	535,0	880,0	
Þar af útflutningur	0,0	0,0	0,0	140,0	150,0	160,0	520,0	860,0	
Launagreiðslur, heild	0,0	8,0	20,0	60,0	100,0	115,0	150,0	350,0	
Tekjur ríkisins af fyrirtæki X í formi tekjuskatta, útsvars, og tryggingagjalda og tekjuskatts - m.kr.									
Staðgreiðsluskattur launa starfsmanna X	0,0	3,5	9,1	23,4	29,9	33,1	49,7	112,9	
Tryggingagjald	0,0	0,5	1,3	4,1	6,5	7,5	9,9	23,2	
Tekjuskattur fyrirtækis X	0,0	0,0	0,0	2,2	7,4	8,4	22,0	37,7	
Tekjur ríkisins af fyrirtæki X - samtals	0,0	4,0	10,4	29,7	43,8	49,0	81,6	173,8	
Framlag ríkisins til fyrirtæki X í formi styrkja Tækniþróunarsjóðs og endurgreiðslu vegna þróunar - m.kr.									
Styrkir Tækniþróunarsjóðs	0,0	4,0	16,6	24,0	17,0	9,0	9,0	9,0	
Endurgreiðsla v/R&B skv. lögum nr. 152/2009					19,7	20,0	22,3	25,0	
Framlag ríkisins samtals	0,0	4,0	16,6	24,0	36,7	29,0	31,3	34,0	
Mismunur í greiðslufæði skatta X og framlaga ríkis *	0,0	0,0	-6,2	5,7	7,1	20,0	50,3	139,8	
Uppsafnað í milljónum króna									
Sölutekjur	0,0	0,0	0,0	154,0	314,0	477,0	1.012,0	1.892,0	
Tekjur ríkisins af fyrirtæki X - samtals	0,0	4,0	14,4	44,1	87,9	136,9	218,5	392,3	
Framlag ríkisins samtals	0,0	4,0	20,6	44,6	81,3	110,3	141,6	175,6	
Uppsöfnuð greiðslustaða ríkissjóðs vegna X **	0,0	0,0	-6,2	-0,5	6,6	26,6	76,9	216,7	
Hlutfall endurgreiðslu til ríkisins **	216,7/6,2 =	35							Innri vextir af greiðslufæði * 167%

Mynd 1: Tekjur ríkisins og framlög til fyrirtækis vegna þróunarverkefna. Næstnæsta línan sýnir nettó uppsafnaða greiðslu stöðu ríkissjóðs á tímabilinu og 35 faldan endurgreiðslu.

Fram kemur í töflunni að stuðningur Tækniþróunarsjóðs og endurgreiðslur R&B kostnaðar skv. lögum nr. 152/2009 nám rúmlega 175 milljónum króna yfir tímabilið. Tekjur ríkissjóðs frá fyrirtækinu voru 392 m.kr. eða 217 m.kr. umfram stuðning. Ef horft er á greiðslufæðið er arðsemi ríkissjóðs mikil því

mismunur á skattgreiðslum og framlagi til fyrirtækisins er mest neikvæður um -6,2 m.kr. á árinu 2008 en snýst svo við árið eftir og verður uppsafnað +217 m.kr. í árslok 2013. Þetta jafngildir 35 faldri (3500%) endurgreiðslu og 167% innri vöxtum fyrir ríkissjóð. Ólíklegt er að uppbygging fyrirtækisins hefði orðið jafn farsæl án stuðnings Tækniþróunarsjóðs og endurgreiðslna R&P.

Þetta dæmi er ekkert einsdæmi því öll fyrirtækin sem frá upphafi hafa hlotið viðurkenningu Vaxtarsprotans fyrir góðan vöxt gefa svipaða mynd. Ef skoðað er úrtak þrettán fyrirtækja sem fengu styrki úr Tækniþróunarsjóði árið 2005 þá var heildarvelta þeirra á árinu 2005 var um 20 milljarðar króna en 118 milljarðar króna á árinu 2012 sem er sexföldun að jafnaði. Fyrirtækin greiddu framlög ríkisins 20-40 falt til baka á þeim sjö árum sem horft var til. Starfsmannafjöldinn tvöfaldaðist úr 500 í 1000 á sama tíma. Arðurinn af þessari fjárfestingu ríkissjóðs mælist í tugum milljarða og vandfundin betri dæmi í þjóðarbúskapnum. Það var því úr vegi að spyrja hvort ríkissjóður hefði efni á því að afþakka slíka arðsemi?

Ný sókn og viðsnúningur í viðhorfum til tækni- og hugverkagreina fyrir tímabilið 2015-2016.

Árangurinn af varnarbaráttunni í kringum afgreiðslu fjárlaga 2014 var að horfið var frá breytingum á lögum nr. 152/2009 og afturvirkri 150 mkr. lækkun á framlagi í Tækniþróunarsjóð fyrir árið 2013 sem boðað var í fjáráukalögum 2013. Hins vegar varð framangreind lækkun á framlagi til sjóðsins á árinu 2014 að veruleika.

Á árinu 2014 hefur farið mikil vinna í að snúa við áformum áframhaldandi niðurskurð á Tækniþróunarsjóði á árunum 2015 og 2016 sem boðuð voru í fjárlögum 2014. Í tengslum við undirbúning Nýsköpunartorgsins í maí sl. var mikið lagt upp úr að fram kæmu breytt viðhorf til uppbyggingar tækni- og hugverkagreinum í stað niðurskurðar. Þetta gekk eftir og með þeirri aðgerðaáætlun sem ríkisstjórnin fyrir hönd Vísinda- og tækniráðs hefur samþykkt má segja að viðsnúningur í viðhorfum blasi við.

Í fjárlagafrumvarpinu fyrir 2015 liggur nú fyrir að efla eigi Tækniþróunarsjóð um tæplega 400 mkr. á árinu 2015 og 1000 mkr. til viðbótar á árinu 2016. Þá liggur fyrir að framlengja á lögunum frá 2009 um endurgreiðslu R&P og leggja fram nýtt frumvarp um skattalega hvata til að auka fjárfestingu í nýsköpunarfyrirtækjum auk þess sem huga eigi að umhverfi fyrir virkviðskipti með þessi bréf. Þetta eru mikil fagnaðarefni og góður árangur að starfi samtakanna og HSV ef þessi áform ganga eftir.

8. Skattalegir hvatar til hlutabréfakaupa og sköpun umhverfis fyrir virk viðskipti með hlutabréf í nýsköpunarfyrirtækjum.

Eins og greint er frá hér að framan liggja fyrir áform í verkefnaskrá ríkisstjórnarinnar að innleiða „skattalega hvatar til hlutabréfakaupa“ og „skapa umhverfi fyrir virk viðskipti með hlutabréf í nýsköpunarfyrirtækjum“. Nefnd á vegum fjármálaráðherra skilaði tillögum um fyrra málið í desember á síðasta ári, en málið bíður framkvæmdar í ráðuneytinu. Þrátt fyrir eftirfylgni hefur málið ekki komið fram til umsagnar né aðkomu SI/HSV ennþá. Vonir standa þó til að málið komist í farveg fljótlega þar sem áformað var að málið yrði lagt fyrir haustþing Alþingis. Ólíklegt verður þó að telja að málið komist inn á haustþingið héðan í frá.

Skipuð hefur verið nefnd iðnaðarráðherra með þátttöku SSP/SI varðandi seinni þáttinn, þ.e. „sköpun umhverfis fyrir virk viðskipti með hlutabréf í nýsköpunarfyrirtækjum. Nefndin er tekin til starfa og vinnur um þessar mundir að greiningarvinnu varðandi þarfir og hugsanlegt fyrirkomulag.

9. Önnur mál

Ýmis önnur mál sem tengjast starfsemi SSP má nefna svo sem:

- **Frumvarp til laga um auknar heimildir til fjárfestingarheimildir lífeyrissjóða í óskráðum bréfum og First North**

- **Stuðningur við Klak-Innovit – Seed Forum ofl.**
- **Minnisblað um aukna skilvirkni við innleiðingu umbóta í starfsumhverfi fyrirtækja**

Stjórnvöld vinna að því að einfalda og bæta stjórnsýsluna. Mikilvægt verkefni þar að lútandi er að samræma stefnumótun, áætlanagerð og vinnu ýmissa nefnda og umbótaþópa.

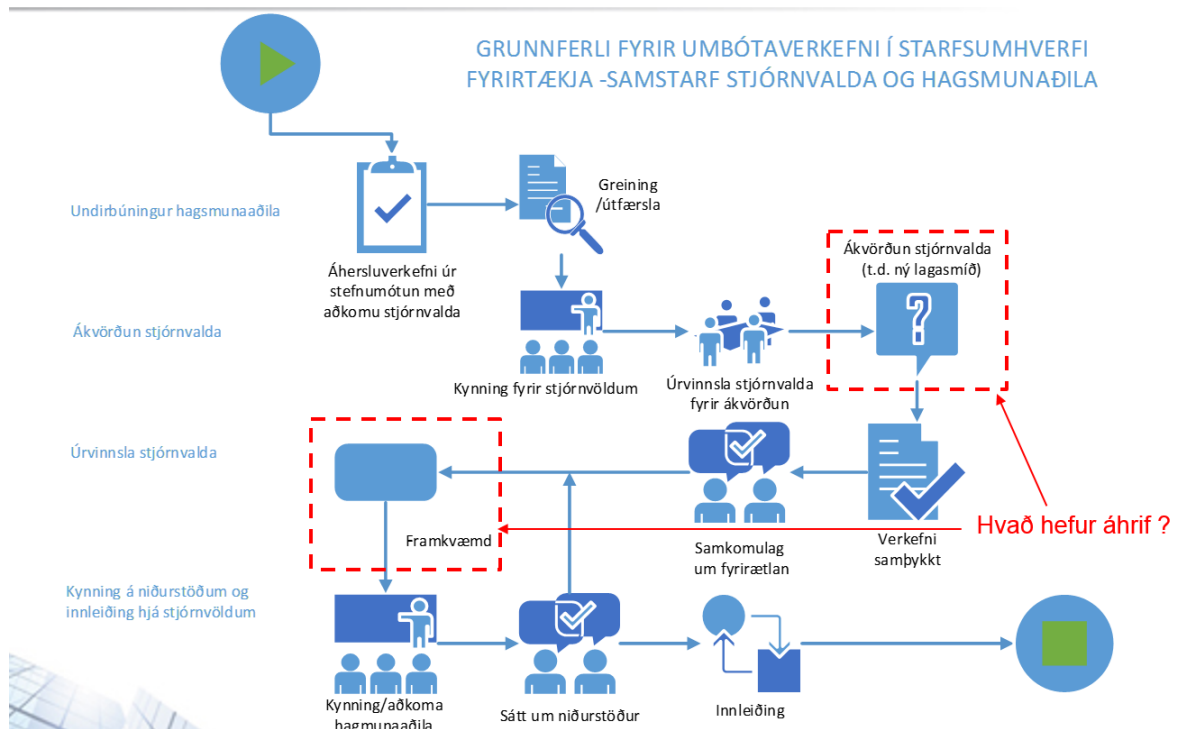
Þrátt fyrir góðan árangur af þeim stuðningi, sem veittur er í nýsköpunarstarfsemi fyrirtækja, er margt sem má bæta enn frekar ef vilji er til þess að Ísland verði í framtíðinni „aðlaðandi fyrir fólk og fyrirtæki í nýsköpun.“ Það er ekki síst það ferli sem slíkar umbætur í starfsumhverfinu þurfa að fara í gegnum sem er ábótavant bæði hvað varðar hraða og skilvirkni.

Til að auka skilvirkni og afrakstur er lagt til að eftirfarandi verði skoðað:

1. Skilgreina betur umboð og hlutverk fulltrúa ráðuneyta í HSV og upplýsingatengsl þeirra við ráðherra og stjórnendur ráðuneytis.
2. Þróa það ferli sem umbótaverkefni á vettvanginum fylgja, til samræmis við reglur um lagasmíð í stjórnarráðinu.
3. Gerð verði áætlun um upplýsingagjöf og hvernig samskiptum skuli háttað milli fulltrúa HSV, ráðuneyta og ráðherra, m.a. í tengslum við framkvæmd umbótaverkefna og árangur.

Frá sjónarhorni atvinnulífsins gefur þetta skýrari og opnari mynd af þessu ferli og skapar tækifæri til hraðari og markvissari innleiðingar umbóta í starfsumhverfi fyrirtækja.

Meðfylgjandi mynd sýnir á einfaldan hátt það ferli sem mörg umbótaverkefni í starfsumhverfi fyrirtækja fylgja. Virkinn ræðst af skilvirkri ákvarðanatöku og samstarfi við útfærslu og innleiðingu breytinga.

Skilgreina þarf og samhæfa betur marga þá þætti sem hafa áhrif á ákvarðanatöku og framkvæmd umbótaverkefna í starfsskilyrðum fyrirtækja. Með því að opna ferlið og gera áhrifaþætti þess sýnilegri á faglegum forsendum eykst skilvirknin.

Með því að reka formlegan samstarfsvettvang atvinnulífs og stjórnvalda, eins og HSV, er stuðlað að hraðari og vandaðri framgangi umbótaverkefna í starfsskilyrðum atvinnulífs.

Lokaorð

Ísland á að vera aðlaðandi fyrir fólk og fyrirtæki í nýsköpun. Við eigum í harðri samkeppni við þjóðir sem hafa markað sér skýra stefnu í þessu efni og sækja hart fram við að endurbæta starfsumhverfi sitt og laða til sín fólk og fyrirtæki. Eins og í annarri keppni þarf að skapa samstarf og einurð í landinu um að keppa markvisst að því koma Íslandi í fremstu röð á þessu sviði. Þannig byggjum við samkeppnishæft atvinnulíf sem getur staðið undir þeirri velferð sem Íslendingar vilja búa við.

Eitt brýnasta verkefnið um þessar mundir er að bregðast hratt við þeirri þróun að fólk og fyrirtæki í nýsköpunargreinum hafa að undanförunu verið á hraðri leið úr landi með ófyrirsjáanlegu tjóni fyrir framtíðaruppbyggingu atvinnulífs hér á landi.

Hátækni- og sprotavettvangur hefur verið ein mikilvægasta tengimiðstöð tækni- og hugverkagreina við stjórnvöld. Unnið hefur verið markvisst eftir stefnumótun og framtíðarsýn greinarinnar til ársins 2016, sem mótuð var árið 2011. Tillögur í aðgerðaráætlun Vísinda- og tækniráðs til ársins 2015-2016 eru í ágætu samræmi við núverandi stefnumótun. Á næsta ári þarf þarf að ljúka brýnum áhersluverkefnum í stefnumótuninni frá 2011 en á næsta ári þarf útvíkka framtíðarsýnina og móta nýja aðgerðaáætlun til ársins 2020.

Í ljósi þess góða árangurs, sem náðst hefur og þeirri staðreynd að enn eru margar umbætur sem vinna þarf að, hefur stjórn HSV lagt til að gerður verði nýr þriggja ára samningur um nýja sókn í íslensku atvinnulífi sem byggir á nýsköpun.

Mikilvægt er að efla samstarf stjórnvalda og atvinnulífs um að hrinda slíkri sókn í framkvæmd. Hátækni- og sprotavettvangur er samstarf sex ráðuneyta og Samtaka iðnaðarins sem stofnað var til í október 2008. Þetta samstarf hefur þegar skilað góðum árangri sem byggja má á. Með virkara samstarfi þvert á ráðuneyti og með þátttöku fulltrúa íslensks iðnaðar er hægt straumlínulaga starfsumhverfið og hraða innleiðingu umbóta.

Á þeim tíu árum SSP, hefur starfað hefur þörfin fyrir svona samtök komið vel í ljós á sama tíma og fyrirtækjum í greininni hefur verið fjölga. SSP þarf að mynda gott samskiptanet á milli þessara fyrirtæki og við fjölmarga samstarfsaðila og stjórnvöld.

Stjórn í svona grasrótarsamtökum þarf að vera síkvik og í góðum takti við fyrirtækin sjálf án þess þó að missa samfelluna í því sem verið er að gera frá ári til árs. Það er eðlilegt að til breytinga í stjórn komi jafnt og þétt. Að þessu sinni munu tveir stjórnarmenn sem starfað hafa með SSP á síðasta tímabili hverfa frá borði, en það eru Þorkell Jónsson í Samey og Perla B. Egilsdóttir í SagaMedica. Áhugasamir félagsmenn hafa verið hvattir til að bjóða sig fram og ný framboð hafa borist.

Starfsemi SSP byggir að miklu leyti á sjálfböðavinnu stjórnarmanna en SI sjá samtökunum fyrir aðstöðu og starfskröftum í þeim mæli sem þörf er á.

Að lokum færi ég félagsmönnum öllum og meðstjórnendum bestu þakkir fyrir gott samstarf og þeim stjórnarmönnum sem hverfa því frá stjórnarborðinu fyrir sitt framlag. Ég vil ennfremur þakka starfsmönnum SI fyrir gott samstarf á tímabilinu.

F.h. stjórnar SSP,

Sigmar Guðbjörnsson, formaður.